

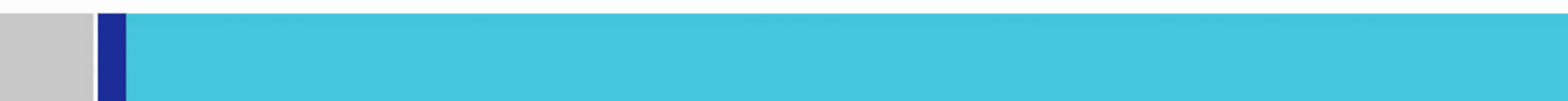
مؤسسات و شرکت های خلاق

راهنمای پذیرش و خدمات

الله أكبر
محمد أكبر

برنامه توسعه زیست بوم
واحدهای خلاق

معاونت علمی، فناوری و اقتصاد دانش بنیان ریاست جمهوری
ستاد توسعه فناوری های فرهنگی و نرم

معاونت علمی، فناوری و اقتصاد دانش بنیان ریاست جمهوری

ریاست جمهوری
معاونت علمی، فناوری و اقتصاد دانش بنیان

واحدهای خلاق

ناشر: دانش بنیان فناور

نوبت چاپ: اول

سال نشر: ۱۴۰۲

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۶۹۰۵-۷۹-۴

www.ircreative.isti.ir

۰۲۱-۸۳۵۳۲۴۷۴

۰۲۱-۸۳۵۳۲۴۷۵

ircreative@isti.ir

[ircreative.ir](https://www.instagram.com/ircreative.ir)

فهرست مطالب

مقدمه.....	۴
صنایع خلاق و فرهنگی از نگاه معاون علمی، فناوری و اقتصاد دانش بنیان رئیس جمهور.....	۵
اقتصاد خلاق.....	۸
نقش معاونت علمی، فناوری و اقتصاد دانش بنیان در حوزه صنایع خلاق و فرهنگی.....	۸
تعاریف.....	۱۰
واحدهای خلاق.....	۱۰
صنایع خلاق و فرهنگی.....	۱۱
پذیرش واحدهای خلاق.....	۱۴
مراجع تشخیص صلاحیت شناسایی و معرفی شرکتهای خلاق.....	۱۵
خدمات قابل ارائه به شرکت های خلاق.....	۱۶
خدمات توانمندسازی.....	۱۸
خدمات صادراتی.....	۲۱
خدمات همکاران حمایتی.....	۲۳

مقدمه

پیشرفت‌های شگرف علوم و فناوری‌های سخت در طول قرن بیستم که به شکوفایی اقتصادی جوامع به اصطلاح پیشرفته انجامید، نیازهای ذاتی بشر را تا آنجا ارضا کرد که بتواند به نیازهای عالی‌تر - نیازهای روحی و روحانی - خود بپردازد. پاسخ‌گویی به این نیازها مستلزم توسعه‌ی شاخه‌ی نوینی از علوم و فناوری‌ها موسوم به علوم و فناوری‌های نرم و فرهنگی است که هدف آن‌ها شناخت هرچه بیش‌تر جنبه‌های ذهنی و روحی انسان و یافتن راه‌هایی به‌منظور اعتلای ذهنی و روحی او و همچنین تنظیم رابطه‌ی بهتری فی‌مابین او و محیط پیرامون است؛ به طوری که امروزه با گسترش صنایع و توسعه محصولات مبتنی بر خلاقیت و نوآوری، صنایع فرهنگی و خلاق بر پایه خلاقیت‌های ذهنی و استعداد افراد شکل گرفته و با پشتوانه اصلی منابع نامحدود حاصل از ایده‌ها و اندیشه‌های خلاق و گستره آن در طبقات مختلف و متنوع اجتماعی که در افراد با سطوح تحصیلی، مهارتی، قومی، جنسیت و... را در بر گرفته شده است، منشأ خلق ثروت و فرصت‌های شغلی بی شماری قلمداد می‌شوند.

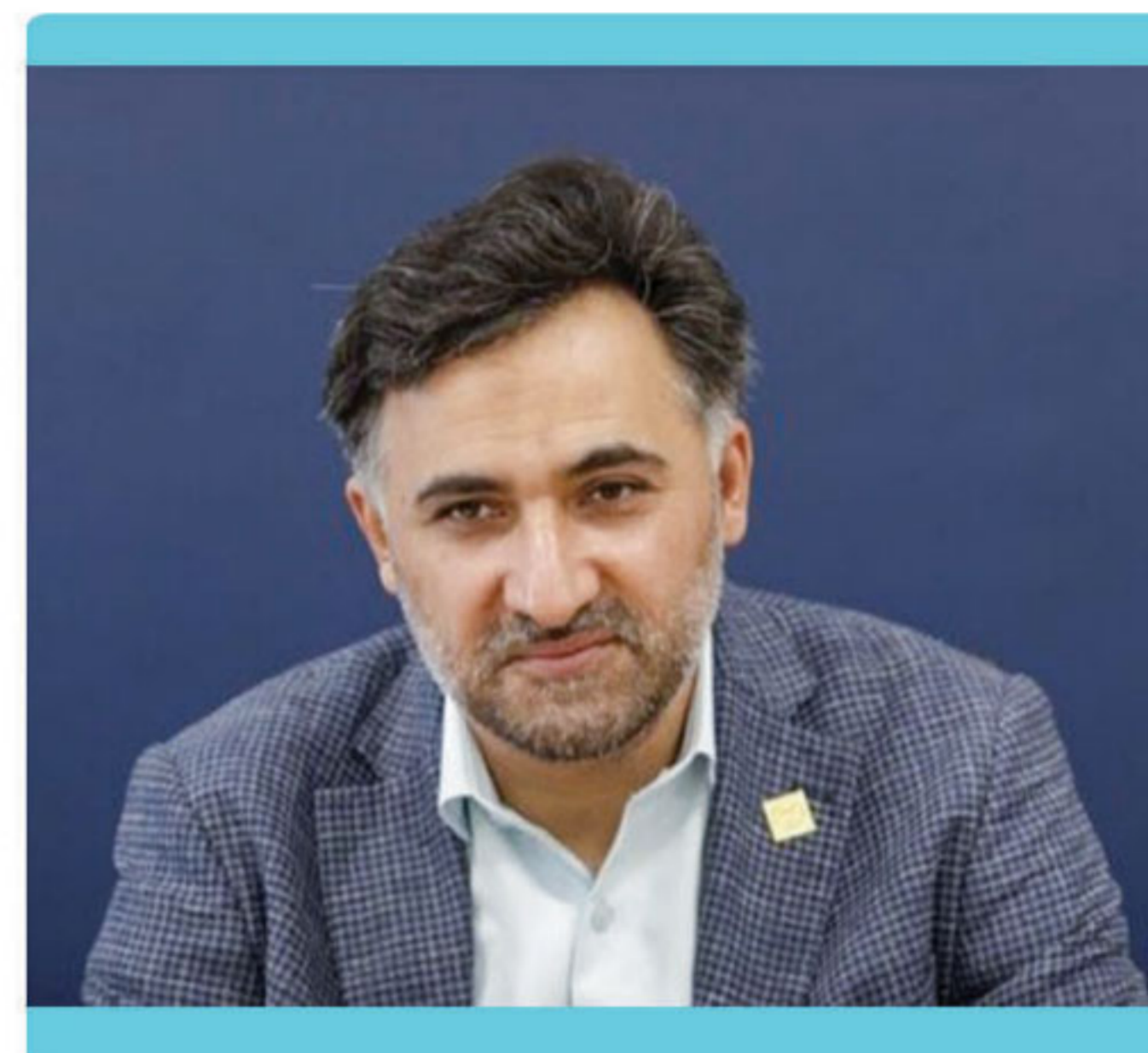
از سویی گسترش نفوذ فرهنگی و تقویت جایگاه کشور در عرصه‌های بین‌المللی، حراست از هویت ملی و متمایزسازی فرهنگ ملی در برابر فرهنگ‌های بیگانه و فرآیند جهانی‌سازی، توسعه اجتماعی و احیا و ترویج سبک زندگی اسلامی - ایرانی، بهره‌مندی از فناوری‌های اجتماعی در راستای رفع معضلات کشور و ارتقای کیفیت حکمرانی، افزایش سطح دسترسی عموم شهروندان به خدمات و محصولات فرهنگی بومی، توسعه اقتصاد مقاومتی از طریق کمک به گذار از اقتصاد منبع پایه تک محصولی به اقتصاد خلاق و دانش‌بنیان و همچنین فرهنگ‌زایی، مقاومت در برابر تهاجم فرهنگی و توسعه فرهنگ انقلاب اسلامی از آثار دیگر توسعه فناوری‌های فرهنگی و نرم است.

با این حال با توجه به ظرفیت فراوان کشور ایران از قبیل تنوع اقلیم و فرهنگ، نیروی انسانی متخصص، هنر بومی و تمدن کهن ایران زمین، کسب و کارهای حوزه صنایع خلاق و فرهنگی در کنار فناوری‌های پیشرفته نیازمند توجه ویژه هستند که با وجود این پیشینه درخشان صنایع فرهنگی و خلاق در ایران و با توجه به تحولات به وجود آمده در برهه کنونی، چالش‌ها و موانعی بر سر مسیر توسعه و شکوفایی صنایع خلاق در ایران وجود دارد که نیازمند انسجام و یکپارچه سازی همکاری‌های بین دستگاهی است.

بدین جهت در راستای تحقق سیاست‌های کلی تحول اقتصادی و قانون جهش تولید دانش‌بنیان و بر اساس تأکیدات و تدابیر مقام معظم رهبری مبنی بر تقویت و ضرورت توجه به صنایع خلاق، فناوری‌های نرم و توسعه صنایع خلاق و فرهنگی به‌عنوان مکمل اقتصاد دانش‌بنیان به‌عنوان یکی از محورهای رسالت‌های اصلی فعالیت معاونت علمی، فناوری و اقتصاد دانش‌بنیان ریاست جمهوری می‌باشد.

روح الله دهقانی فیروزآبادی

معاون علمی، فناوری و اقتصاد دانش بنیان
رئیس جمهور و رئیس بنیاد ملی نخبگان

امروزه در غالب متون علمی مرتبط با توسعه، منشأ واقعی ثروت نه منابع طبیعی و مادی یک کشور بلکه اندیشه ها، خلاقیت ها و فناوری هایی برآمده از ابتکارات ذهن انسان ها معرفی می گردد که حتی در شرایط فقدان یا کمبود منابع مادی رهگشا و تمهیدگر فرایند پیشرفت و رشد ملت ها است. مضافاً آنکه شرایط امکان استفاده بهینه از منابع مادی را هم همین ابداعات و خلاقیت های انسان ها ایجاد می کند. مبتنی بر همین نگرش، مفاهیم صنایع فرهنگی و خلاق که نتیجه ترکیب فناوری، فرهنگ و هنر و اقتصاد هستند، در دهه های اخیر مورد توجه جدی پژوهشگران، کارآفرینان و سیاستمداران قرار گرفته اند، این صنایع از ارکان اساسی برنامه ریزی در جهت توسعه اقتصادی و فرهنگی به شمار می آیند. «صنایع فرهنگی» گونه ای از صنعت هستند که به خلق ایده و تولید و توزیع محصولات و خدماتی می پردازند که هم ماهیت فرهنگی دارند و هم واجد تولید ارزش افزوده اقتصادی. صنایع خلاق هم شامل کلیه صنایعی است که خلاقیت انسانی را به عنوان مواد خام به کار می گیرند تا به تولید کالاها و محصولات منجر گردد که مشمول اصل حق مالکیت معنوی می گردند. به این ترتیب در عین حال که صنایع فرهنگی، مهم ترین بخش صنایع خلاق را تشکیل می دهند اما مفهوم صنایع خلاق، دامنه گسترده تری دارد و می تواند بر کلیه ابتکارات نوآورانه و فناورانه ای که ارزش اقتصادی دارند اما در ذیل صنایع سخت قابل طبقه بندی نیستند، اطلاق گردد.

اقتصاد خلاق، برخلاف اقتصاد کالایی و تولید صنعتی که بر منابع محدود موجود در جهان و طبیعت مادی اتکاء دارد، بر منابع نامحدود ایده ها و اندیشه های خلاق بشر تکیه دارد که پایانی بر آنها متصور نیست. اقتصاد خلاق به وسیله مجموعه ای از علوم و صنایع و دانش

متنوعی از فناوری‌ها مانند طراحی و معماری، صنایع دیداری و شنیداری (اعم از موسیقی، سینما، انیمیشن، پی‌نمایی) گردشگری، چاپ و نشر، مد و لباس و... انعکاس می‌یابند. معاونت علمی و فناوری ریاست جمهوری در چارچوب برنامه توسعه زیست‌بوم شرکت‌های خلاق، برای توسعه و تقویت صنایع خلاق اقدامات متنوعی را برنامه‌ریزی و اجرا نموده است. در این راستا از شرکت‌های خلاق که ماهیت رشد آنها خلاقیت و نوآوری برای ارائه محصولات و خدمات جدید و مدل‌های نوین کسب و کار در سطح بازار هدف می‌باشد و رشد و توسعه محصولات و خدمات ایشان بر خلاف شرکت‌های دانش‌بنیان، الزاماً محصولاتی مبتنی بر فناوری پیشرفته نیست اما دارای پتانسیل درآمدزایی بالایی هستند، حمایت می‌نماید.

کتابچه پیشرو با هدف آشنایی فعالین در حوزه کسب و کارهای خلاق با ساختار دبیرخانه برنامه خلاق و فرایند دریافت گواهی خلاق و آشنایی با خدمات قابل دریافت در قالب این برنامه تدوین شده است.

امیدواریم در سایه همکاری اصحاب فرهنگ، هنر و فناوری و دانش و اقتصاد، شاهد شکوفایی بیش از پیش صنایع خلاق در کشور عزیزمان باشیم.

مسعود حسنلو | دبیر ستاد فناوری های فرهنگی و نرم

در سال های اخیر صنایع خلاق به عنوان یک صنعت در حال رشد در کنار دیگر صنایع شناخته می شود و در رویه های سیاست گذاری مورد توجه قرار گرفته است، در بسیاری از کشورها صنایع خلاق و فرهنگی به کانون اقتصاد نزدیک تر شده و دیگر نمی توان آن را حاشیه ای بر اقتصاد واقعی دانست.

ارزش صنایع خلاق اما صرفاً محدود به تولید و عرضه کالاهای فرهنگی و اقتصاد این حوزه نیست، بلکه می تواند به عنوان محرک و تسهیلگر فرایندهای تحولی در کل جامعه تسری یابد. از این رو، نوآوری و خلاقیت بستر لازم برای پیشبرد اهداف عالی انقلاب اسلامی، اقتصاد مقاومتی، پویایی صنایع و پیشرفت کشور است.

تأثیرات فرهنگی حوزه صنایع خلاق، آنگاه که تبدیل به جریان های مؤثر و فناوری های نرم و اجتماعی شود، کارکرد و اثربخشی خود را در لایه حکمرانی و حل مسائل عمیق و اساسی اجتماعی نشان خواهد داد. افقی که برای تحقق نیازمند شکل گیری زیست بوم و رشد و پیشرفت همه جانبه آن با کمک همه ی بازیگران، ذینفعان، اثرگذاران و دغدغه مندان این حوزه است.

ستاد توسعه فناوری های نرم و فرهنگی با این رسالت و به استناد پشتوانه قانونی خود در کنار مجموعه ها و نهادهای مختلف فعال در حوزه صنایع فرهنگی قرار گرفته است تا با برنامه ریزی و ایجاد هم آوایی و هماهنگی میان آنان به عنوان یک نهاد میانجی و واسطه، وظیفه ایجاد زیرساخت تحقق اهداف مهم و کلیدی را داشته باشد. کتاب پیش رو ترسیم بخشی از تلاش های این مجموعه جهت تحقق زیست بوم فعال، پویا و رشد دهنده در این حوزه است.

به گمان ما اهالی حوزه فناوری های نرم و صنایع خلاق، مهم ترین ابزار کشور و انقلاب اسلامی برای حل مسائل اجتماعی، صدور مفاهیم اصیل و ارزشمند انقلاب اسلامی و ایجاد بستر زندگی شاد و سالم برای مردم عزیزمان، بهره گیری از خلاقیت و فناوری های مبتنی بر فرهنگ عمیق ماست. مسیری که می تواند به بازآفرینی تمدنی و احیای هرچه بیشتر هویت اصیل و کارآمد ایران اسلامی منتهی شود؛ ان شاءالله.

اقتصاد خلاق

اقتصاد خلاق، اقتصادی است که اساس آن ارزش افزوده برآمده از تبادل ایده‌ها و ابتکارات انسان‌ها در مجموعه‌ای از فعالیت‌های فکری و مادی است. برخلاف اقتصاد کالایی و تولید صنعتی که بر منابع محدود موجود در جهان و طبیعت مادی اتکاء دارد، اقتصاد خلاق بر منابع نامحدود ایده‌ها و اندیشه‌های خلاق بشر تکیه دارد که پایانی بر آن‌ها متصور نیست. اقتصاد خلاق به وسیله مجموعه‌ای از علوم و صنایع و دانش‌های ضمنی و مهارت‌ها و... که تولیدکننده و ارائه‌دهنده دارایی‌های فکری هستند و در طیف متنوعی از فناوری‌ها مانند طراحی و معماری، موسیقی، سینما، انیمیشن، گردشگری، نشر، مد و لباس و... انعکاس می‌یابند، ظهور و بروز دارد.

اهمیت کلیدی صنایع مبتنی بر اقتصاد خلاق در این است که مواد خام موردنیاز خود را نه از طبیعت و مواد طبیعی بلکه از انواع خلاقیت‌های انسانی می‌گیرد که به وفور و در همه جوامع وجود دارد، مشروط به اینکه نیروی انسانی فعال جامعه از آموزش کیفی و خلاق برخوردار باشد.

امروزه در بسیاری از تحقیقات علمی مرتبط با توسعه، منشأ واقعی ثروت نه منابع طبیعی و مادی یک کشور بلکه اندیشه‌ها، خلاقیت‌ها و فناوری‌هایی برآمده از ابتکارات ذهن انسان‌ها معرفی می‌گردند که حتی در شرایط فقدان یا کمبود منابع مادی، رهگشا و تمهیدگر فرایند توسعه و زمینه‌ساز خروج جوامع از توسعه نیافتگی و فقر است. مضافاً آنکه شرایط امکان استفاده بهینه از منابع مادی را هم همین ابداعات و خلاقیت‌های انسان‌ها ایجاد می‌کند.

ظرفیت‌های منحصر به فرد صنایع خلاق و فرهنگی

- هزینه پایین ایجاد شغل
- زودبازده بودن
- کاهش آلودگی محیط‌زیست
- درون‌زا بودن / اقتصاد مقاومتی
- متناسب با ویژگی‌های اقلیمی و بومی
- اثر بخشی فرهنگی و اقتصادی به طور توأمان
- حراست از هویت ملی در برابر فرایند جهانی‌شدن
- توسعه سبک زندگی ایرانی و اسلامی

نقش معاونت علمی، فناوری و اقتصاد دانش بنیان در حوزه صنایع خلاق و فرهنگی

معاونت علمی، فناوری و اقتصاد دانش بنیان ریاست جمهوری بنا بر ضرورت و با هدف ارتقای اقتدار ملی، تولید ثروت و افزایش کیفیت زندگی مردم از طریق افزایش توانمندی‌های فناوری و نوآوری در کشور و ارتقای «نظام ملی نوآوری» و تکمیل مؤلفه‌ها و حلقه‌های آن از طریق هماهنگی و هم‌افزایی بین بخشی و بین‌دستگاهی، ارتقای ارتباط «دانش» با «صنعت» و «جامعه»، تسهیل تبادلات بین بخش‌های عرضه و تقاضای فناوری و نوآوری و تجاری‌سازی دستاوردهای فناوری و نوآوری و توسعه شرکت‌های دانش‌بنیان را دنبال می‌کند.

از دیگر مأموریت های معاونت علمی، فناوری و اقتصاد دانش بنیان، توسعه فناوری های راهبردی و اولویت دار ملی مصرح در نقشه جامع علمی کشور و اعتلای ارتباطات بین المللی علمی و توسعه دیپلماسی علم، فناوری و نوآوری می باشد. در این ارتباط با عنایت به مغفول ماندن صنایع خلاق و فرهنگی و مزایای آن از جمله زودبازدهی، نیاز به سرمایه گذاری کم و هزینه پایین ایجاد شغل این صنایع در کشور، این معاونت به منظور گفتمان سازی صنایع خلاق و فرهنگی در کنار صنایع مبتنی بر فناوری سطح بالا (صنایع دانش بنیان)، اقدامات مهمی را پیش بینی و به انجام رسانده است که از جمله این موارد

می توان به سه مورد با اولویت اشاره کرد.

الف: شناسایی و حمایت از صنایع خلاق و فرهنگی

در راستای سیاست های کلی تحول اقتصادی، و قانون جهش تولید دانش بنیان و بر اساس تأکیدات و تدابیر مقام معظم رهبری، مبنی بر تقویت و ضرورت توجه به صنایع خلاق، فناوری های نرم و علوم انسانی به عنوان مکمل اقتصاد دانش بنیان، فناوری های نرم و صنایع خلاق یکی از محورها و رسالت های اصلی فعالیت معاونت علمی و فناوری ریاست جمهوری می باشد. بدین منظور ستاد توسعه فناوری های فرهنگی و نرم به عنوان یکی از ستادهای راهبردی معاونت، با تصویب آیین نامه برنامه توسعه زیست بوم شرکت های خلاق در سال ۱۳۹۶ و راه اندازی دبیرخانه خلاق برنامه توسعه زیست بوم شرکت های خلاق، اهداف زیر را دنبال می نماید.

- شناسایی طرح های نوآورانه در حوزه های مختلف صنایع خلاق در قالب پذیرش اشخاص حقوقی با عنوان شرکت خلاق

شرکت های خلاق اشخاص حقوقی غیر دولتی هستند که در حوزه صنایع خلاق، فرهنگی، علوم اجتماعی و علوم انسانی فعالیت دارند و از مهارت های انسانی، نوآوری و فناوری های نوین برخوردار بوده و نسبت به ارائه محصولات (کالا و خدمات) نوآورانه و یا با بهره برداری از فناوری های نوین و الگوهای جدید کسب و کار اقدام می نمایند.

- حمایت از توسعه محصولات حوزه صنایع خلاق و فرهنگی با رویکرد صادراتی و توسعه بازار صادراتی

- کاهش ریسک اجرای برنامه های تبدیل ایده به محصول توسط صاحبان ایده

- کاهش زمان و افزایش اثربخشی برنامه تبدیل ایده به محصول و تجاری سازی ایده

- تسهیل در ارائه مشاوره های تخصصی (فنی و تجاری سازی) به منظور تسریع فرآیندها و جلوگیری از تکرار خطاها و عوامل شکست طرح ها در راه عملیاتی شدن در کل زنجیره ایده تا بازار.

- ایجاد بسترهای لازم برای تسهیل و تسریع در امکان سنجی، تحلیل، ایجاد و توسعه، دسترسی، عرضه و نشر در بازارهای هدف.

- ایجاد بستری جهت هم افزایی، تبادل نظر و تجربیات، همکاری و مشارکت بین تیم ها

و شرکت ها، مشتریان، متخصصین و اساتید، پیشکسوتان و انواع ذینفعان مرتبط

- ایجاد بستری برای معرفی و آشنایی سرمایه گذاران و جریان سرمایه گذاری با حوزه های صنایع خلاق و نوآورانه و فرهنگی، مزایا و فرصت های سرمایه گذاری، برای جذب منابع مالی و سرمایه گذاری در طرح های نوآورانه و خلاقانه.

ب: سند ملی توسعه فناوری های فرهنگی و نرم

با توجه به تأکیدات مقام معظم رهبری از جمله در پیوست حکم دوره جدید فعالیت شورای عالی انقلاب فرهنگی، اهمیت راهبردی و اقتصادی فناوری های فرهنگی و نرم، پیچیدگی این حوزه، متولیان متعدد و لزوم همگرا کردن آن‌ها و همچنین با توجه به اینکه «فناوری‌های نرم و فرهنگی» جزو اولویت های الف توسعه فناوری در نقشه جامع علمی کشور قرار گرفته و اقدام ملی ۵ ذیل راهبرد کلان ۹ از نقشه مهندسی فرهنگی مبنی بر تدوین و اجرای سند توسعه صنایع فرهنگی و هنری کشور به این موضوع پرداخته است، سند ملی توسعه فناوری های فرهنگی و نرم به منظور تبیین جهت گیری های اساسی و کلان کشور، تنظیم مناسبات دست اندرکاران و بهره گیری هر چه بیشتر از قابلیت های موجود و ایجاد ظرفیت های جدید در سطح ملی به تصویب رسید و ستاد توسعه فناوری های فرهنگی و نرم معاونت علمی، فناوری و اقتصاد دانش بنیان ریاست جمهوری با آگاهی نسبت به اهمیت جایگاه صنایع خلاق و فرهنگی، مسئولیت اجرای سند را برعهده دارد.

ج) آیین نامه اجرایی توسعه زیست بوم واحدهای خلاق

به منظور مقررات زدایی و نیز تسهیل در فرایند شکل گیری و توسعه شرکت های دانش بنیان، در سال ۱۴۰۱ قانون جهش تولید دانش بنیان که در مجلس شورای اسلامی به تصویب رسیده بود، ابلاغ گردید. در بخشی از این قانون، در جهت تکمیل زنجیره ارزش اقتصاد دانش بنیان، به حوزه صنایع خلاق نیز توجه شده است و به این منظور در قالب **تبصره بند "ب" از ماده ۶** این قانون، متن زیر مقرر گردیده است:

واحدهای خلاق، اشخاص حقیقی و حقوقی غیردولتی هستند که در حوزه صنایع فرهنگی و علوم انسانی و اجتماعی فعالیت دارند و از مهارت های انسانی، نوآوری و فناوری های جدید برخوردار هستند و نسبت به ارائه محصولات (کالا و خدمات) نوآورانه و فناورانه و یا بهره برداری از الگوهای جدید کسب و کار اقدام می نمایند. تشخیص مصادیق واحدهای واجد شرایط فوق برعهده معاونت علمی و فناوری رئیس جمهور است.

تعاریف

واحدهای خلاق: واحدهای خلاق اشخاص حقیقی و حقوقی غیردولتی هستند که در حوزه های صنایع فرهنگی، علوم انسانی و اجتماعی فعالیت دارند و از مهارت های انسانی، نوآوری و فناوری های جدید برخوردار هستند و نسبت به ارائه محصولات (کالا و خدمات) نوآورانه و فناورانه و یا بهره برداری از الگوهای جدید کسب و کار اقدام می نمایند. این واحدها شامل دو بخش اصلی می باشند:

شرکت ها و موسسات خلاق: اشخاص حقوقی غیر دولتی (شرکت ها و مؤسسات خصوصی) هستند که در حوزه صنایع خلاق، فرهنگی، علوم اجتماعی و انسانی فعالیت دارند و از مهارت های انسانی، نوآوری و فناوری های نوین برخوردار هستند و نسبت به ارائه محصولات (کالا و خدمات) نوآورانه و خلاقانه و یا با بهره برداری از فناوری های نوین و الگوهای جدید کسب و کار اقدام می نمایند.

اشخاص حقیقی خلاق: اشخاص حقیقی که در حوزه صنایع خلاق، فرهنگی، علوم اجتماعی و انسانی فعالیت دارند و از مهارت، نوآوری و تجربه در این زمینه برخوردار هستند و از دانش و مهارت خود در زمینه کسب و کار در حوزه های تخصصی صنایع خلاق به گونه ای اثربخش، بهره برداری می نمایند.

صنایع خلاق و فرهنگی (Creative & Cultural Industries): آن دسته از فعالیت های اقتصادی مبتنی بر فرهنگ، نوآوری و دارائی های فکری یا فناوری های نوین و الگوهای جدید کسب و کار که برای ایجاد شغل و ثروت از طریق تولید یا خدمت از پتانسیل مناسبی برخوردار باشد. چنین صنایعی را می توان در بخش های زیر دسته بندی نمود.

سایر صنایع خلاق و فرهنگی (متناسب با ماهیت و جایگاه آن) به تصویب کارگروه خواهند رسید.

عناوین حوزه ها

بازی ویدئویی
و موبایلی

۱

انیمیشن و فیلم

۲

پی نمایی
(کمیک استریپ)

۳

بازی، اسباب بازی
و سرگرمی

۴

واقعیت افزوده،
مجازی، ترکیبی

۵

رسانه های صوتی
و تصویری

۶

آموزش، یادگیری،
اشتغال

۷

طراحی، معماری
و ساختمان

۸

صنایع دستی، گردشگری
و میراث فرهنگی

۹

هنرهای تجسمی
و نمایشی

۱۰

کتاب، تولید محتوا،
چاپ و نشر

۱۱

تولید محتوای
صوتی و تصویری

۱۲

مد و پوشاک

۱۳

گیاهان دارویی و
طب سنتی

۱۴

عناوین حوزه ها

۲۲	مالی، سرمایه گذاری، بیمه	۱۵	خدمات فناوری اطلاعات
۲۳	تبلیغات و بازاریابی	۱۶	فروشگاه و نمایشگاه
۲۴	خوراک و نوشیدنی	۱۷	ملزومات پزشکی و تجهیزات توانبخشی
۲۵	محیط زیست و انرژی	۱۸	خدمات شهری و منزل
۲۶	گیاهان، کشاورزی، دامپزشکی	۱۹	حمل و نقل و جابجایی
۲۷	خدمات زیرساخت توسعه کسب و کار صنایع خلاق	۲۰	سلامت و سبک زندگی
۲۸	سایر صنایع خلاق و فرهنگی	۲۱	مشاوره خدمات کسب و کار

پذیرش واحدهای خلاق

شاخص‌های تائید شرکتهای خلاق

شرکت‌های خلاق باید دارای شرایط و ویژگی‌های اصلی زیر باشند:

- ۱- شخصیت حقوقی: دارا بودن یکی از شخصیت‌های حقوقی قابل ثبت در نظام قانونی کشور
- ۲- خصوصی بودن: موسسات و شرکت‌های دولتی که بیش از ۵۰ درصد سهام آنان متعلق به دولت و شرکت‌ها و مؤسسات دولتی و نهادهای عمومی باشند، مشمول این آئین‌نامه نمی‌باشند.
- ۳- دامنه محصولات خلاق و نوآور: محصولات یا خدمات متقاضیان در دامنه صنایع خلاق تعریف شده باشند.
- ۴- محصول و خدمات شرکت دارای نوآوری باشد: باید ارزش افزوده اصلی محصول و خدمات شرکت ناشی از خلاقیت و نوآوری باشد و در صورتی که نوآوری و خلاقیت از محصول کنار گذاشته شود با محصولات مشابه تفاوتی نداشته، قابلیت رقابت ویژه‌ای نداشته یا عملکرد و مزیت محصول از آن سلب شود.

برخی از زیر شاخص‌های این بند شامل موارد زیر است:

دارای سطح متمایز نوآورانه بودن
محصول/خدمت (حداقل در کشور)

دارای اثربخشی اقتصادی، اجتماعی و
فرهنگی

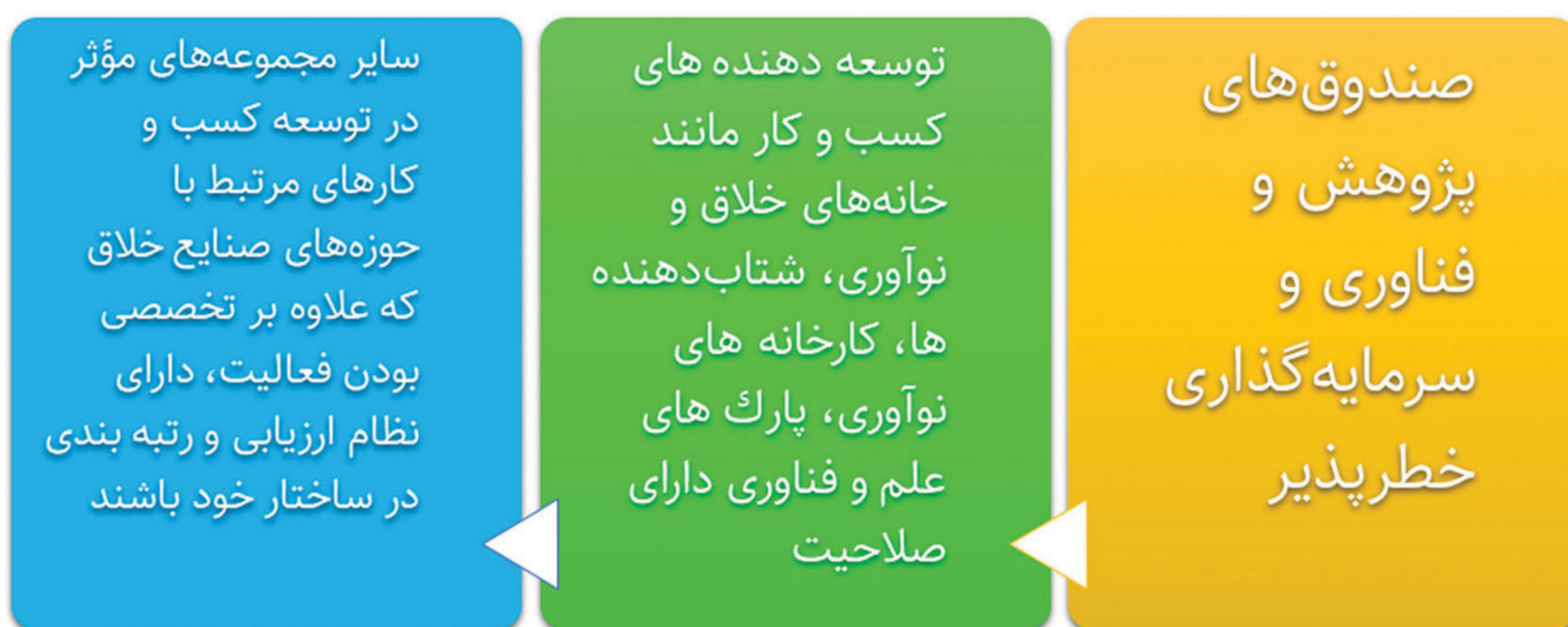
- ۵- مالکیت و ساخت: متقاضی بر محصول و خدمات مالکیت قانونی داشته باشد و این مالکیت و توان طراحی و ساخت را باید با ارائه مدارک و مستندات اثبات نماید و حداقل نمونه اولیه آن راه‌اندازی و اجرا شده باشد. (محصول در حد ایده و طرح اولیه نباشد) و دانش و خلاقیت ارزش‌افزوده اصلی محصول در فرآیندهای طراحی، تولید یا عرضه به مشتریان در اختیار خود باشد.
- ۶- مهارت و توانمندی نیروی انسانی: تیم و نیروی انسانی متقاضیان (نیروی انسانی تمام و پاره وقت) باید از نظر تعداد، تخصص، مهارت و سوابق متناسب با محصولات و خدمات آن باشد.
- ۷- تجاری سازی و کارآفرینی: باید ایده و محصول تجاری سازی شده باشد و از طریق این تجاری سازی؛ کسب و کار، اشتغال و کارآفرینی ایجاد شده باشد.

مراجعه تشخیص صلاحیت شناسایی و معرفی شرکت‌های خلاق

شرکت‌ها و موسسات خلاق از طریق مراجع تشخیص صلاحیت، شناسایی و پس از ارزیابی و انطباق با شاخص‌های مصوب بر اساس گزارش ارزیابی تکمیل شده به دبیرخانه معرفی می‌گردند، تا پس از تصویب دبیرخانه به عنوان شرکت خلاق شناخته شوند.

پذیرش مراجع تشخیص صلاحیت بر اساس درخواست آن‌ها و ماهیت فعالیت و عملکرد در زیست‌بوم خلاق و حوزه تخصصی و مهارتی مرتبط و در صورت دارا بودن شرایط زیر پس از تصویب دبیرخانه، انجام می‌شود:

مراجعه تشخیص صلاحیت باید در ساختار خود دارای فرآیند ارزیابی یا دسته‌بندی شرکت‌ها و افراد باشند. مجموعه‌هایی نظیر:

مراجعه تشخیص صلاحیت باید دارای سابقه فعالیت و عملکرد مؤثر و متناوب در حوزه فعالیت خود باشند. از جمله: مانند خانه‌های خلاق و نوآوری، شتاب‌دهنده‌ها، استارت‌آپ استودیوها، مراکز نوآوری مرتبط با توسعه کسب و کار علاوه بر دارا بودن تعداد اعضاء متناسب با ظرفیت خود باید دارای **حداقل سه خروجی موفق** باشند.

ircreative.isti.ir

خدمات قابل ارائه به شرکت های خلاق

استقرار در اماکن کاربری مسکونی

به موجب ابلاغ قانون جهش تولید دانش بنیان، شرکت های دانش بنیان و خلاق می توانند در صورت کسب شرایط لازم، دفاتر خود را در اماکن با کاربری مسکونی مجاز در سطح شهرهای محل کل کشور مستقر کنند.

شرایط لازم برای اخذ این حمایت می توان به موارد زیر اشاره کرد:

- محل استقرار شرکت در پهنه S و M شهرداری باشد.
- محل استقرار شرکت دارای پایان کار بوده و شاکی خصوصی نداشته باشد.
- شرکت از شهرداری اخطار رسمی دریافت کرده باشد.

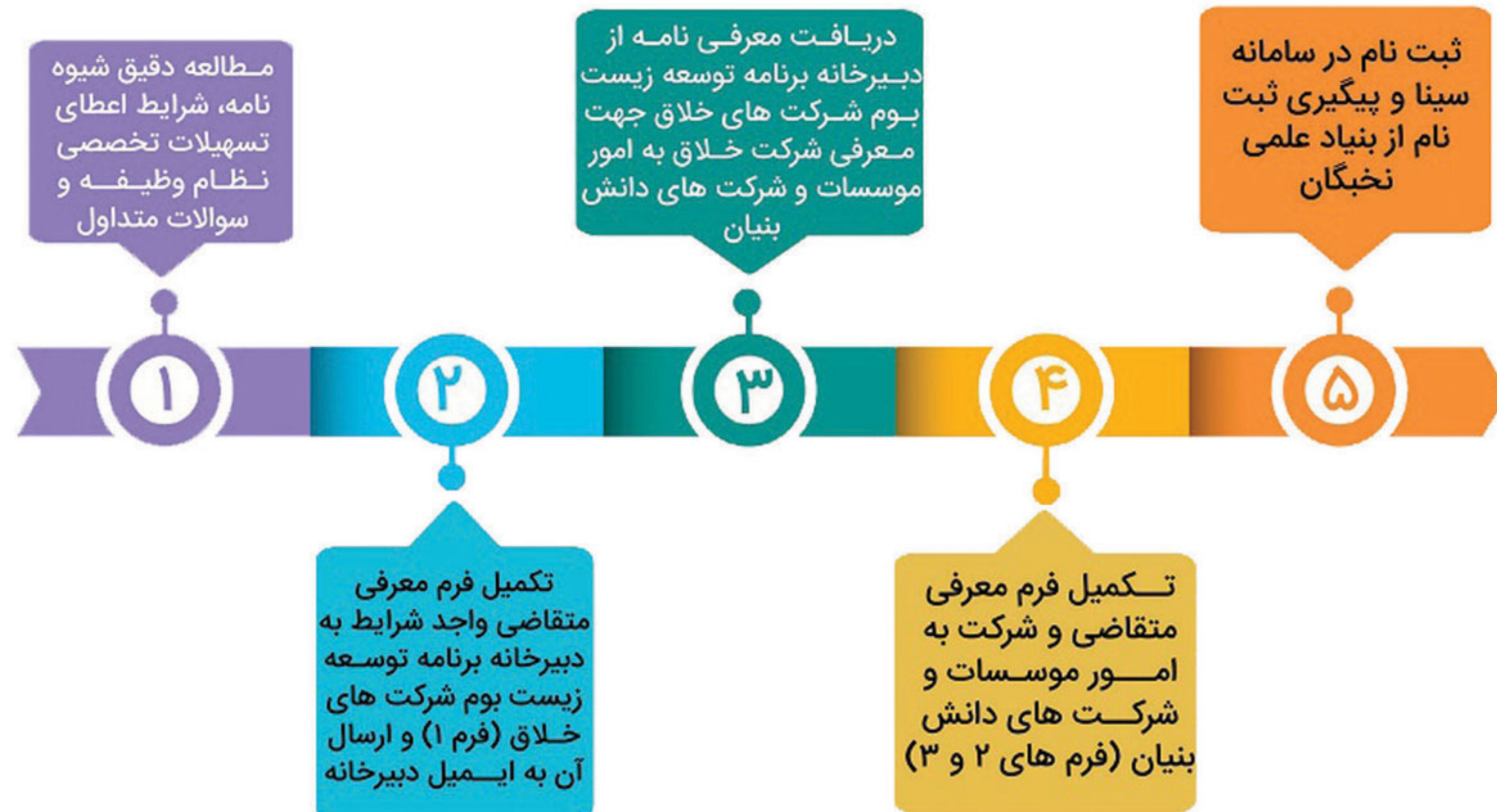

تسهیلات نظام وظیفه تخصصی ویژه شرکت های خلاق

معاونت علمی، فناوری و اقتصاد دانش بنیان رئیس جمهور و بنیاد ملی نخبگان به منظور پشتیبانی از فعالیت های تخصصی دانش آموختگان برتر دانشگاهی (مقاطع کارشناسی ارشد و دکترا) که به فعالیت های فناورانه اشتغال دارند، تسهیلات نظام وظیفه تخصصی را برای افراد فعال در شرکت های خلاق، در نظر گرفته است.

افراد مشمول شاغل در شرکت های مذکور با موافقت ستاد کل نیروهای مسلح، در صورت دارا بودن شرایط مندرج در آئین نامه مربوطه، می توانند به جای اعزام به خدمت، از تسهیلات پروژه جایگزین خدمت بهره مند شوند.

مراحل درخواست تسهیلات نظام وظیفه

مزایای بیمه تکمیلی درمان

با همکاری شبکه نوآوری تهران و در راستای حمایت از شرکت های خلاق، خدمات بیمه تکمیلی به شرکت های خلاق ارائه می شود. این خدمات پس از انتشار فراخوان مربوطه در پایگاه اطلاع رسانی Tinet.ir (در هر نیم سال، یک فراخوان) قابل دریافت می باشند. پوشش جامع خدمات درمانی، ارائه تخفیف به شرکت ها، بدون محدودیت تعداد پرسنل، امکان بیمه والدین و ارائه سطوح مختلف از خدمات بیمه، از مزایای این طرح به شمار می روند.

حضور مستقل در دوره های آموزشی

پرداخت بلاعوض بخشی از هزینه های حضور پرسنل شرکت های خلاق در دوره های عمومی و تخصصی

حضور در نمایشگاه های تخصصی داخلی

پرداخت بلاعوض بخشی از هزینه های اجاره غرفه در نمایشگاه ها و رویدادهای تخصصی و تجاری مرتبط با هر یک از حوزه های صنایع خلاق

خدمات توانمندسازی

به منظور توانمندسازی شرکت های خلاق، خدمات توانمندسازی در سامانه جامع توانمندسازی Bizservices.ir به شرح زیر ارائه می گردد.

- نشست های پرسش و پاسخ (حضوری، وینار)

برگزاری نشست های پرسش و پاسخ به صورت دوره ای و در کلیه حوزه های تجاری سازی و کسب و کار شرکت ها از جمله مباحثی مانند: بیمه تأمین اجتماعی، مالیاتی، حقوقی، طراحی صنعتی، تأمین مالی و سرمایه پذیری، مسائل گمرکی و...

- توسعه بازار داخلی

پرداخت بخشی از هزینه های بازاریابی دیجیتال، تدوین و اجرای برنامه بازاریابی، تهیه برنامه بازاریابی، عرضه یابی بازاریابی و فروش و ارائه مشاوره رایگان بازاریابی دیجیتال

- تبلیغات و اطلاع رسانی

پرداخت بخشی از هزینه های طراحی و تهیه ابزارهای تبلیغاتی مانند سایت، کاتالوگ، تیزر، انیمیشن به صورت حمایت بلاعوض و ارائه مشاوره های رایگان در زمینه بازاریابی دیجیتال، روابط عمومی و مدیریت ارتباط با مشتری به شرکت ها

- تأمین مالی و طرح تجاری

پرداخت بخشی از هزینه های مشاوره و قیمت گذاری سهام و ارزش گذاری دانش فنی، اصول مذاکره با سرمایه گذار، تأمین مالی، تأمین مالی از طریق بازار سرمایه (بورس و فرابورس)، تهاتر بدهی های دولتی و مشاوره حقوقی تبادل فناوری و سرمایه گذاری

- عرضه یابی و توسعه کسب و کار

بررسی کلی شرایط و وضعیت فعلی واحدهای مختلف و تعیین نقاط قابل بهبود اصلی موجود در نحوه اجرای فعالیت های مجموعه و ارائه مشاوره های استراتژی و مدیریت و ارزیابی و تدوین برنامه های بهبود

- ارزش گذاری و تبادل فناوری

پرداخت بخشی از هزینه های قیمت گذاری سهام و ارزش گذاری دانش فنی و ارائه مشاوره های رایگان ارزش گذاری دانش فنی و قیمت گذاری سهام، اصول مذاکره با سرمایه گذار، مشاوره حقوقی تبادل فناوری و سرمایه گذاری و مشاوره همکاری فناورانه

- طراحی صنعتی و ساخت قالب

پرداخت بخشی از هزینه های طراحی صنعتی محصول، بسته بندی، طراحی و ساخت دمو، مشاوره های رایگان در زمینه طراحی صنعتی و بسته بندی، ثبت طراحی صنعتی داخلی و بین المللی و مشاوره ساخت و تولید

- مجوزها، تأییدیه ها و استانداردها

ارائه مشاوره های مرتبط با استقرار در پارک ها و مراکز رشد و فضاهای صنعتی و نیمه صنعتی استان تهران اعم از نحوه پذیرش، تمدید زمان، افزایش فضای استقرار و سایر ابهامات مرتبط با این موضوع

- بیمه تامین اجتماعی

ارائه مشاوره پیرامون کلیه قوانین کار و تامین اجتماعی، تهیه و تنظیم لایحه دفاعیه جهت ارائه به سازمان تامین اجتماعی، بررسی قراردادها از نظر بیمه و ارائه خدمات مشاوره ای قبل و بعد از عقد قرارداد با محوریت بیمه سازمان تامین اجتماعی و هیئت تشخیص مطالبات بیمه

- مالکیت معنوی (اختراع و نشان تجاری)

ارائه مشاوره های رایگان ثبت اختراع داخلی و بین المللی، ثبت طراحی صنعتی داخلی و بین المللی، ثبت نشان داخلی و بین المللی، جستجو و تحلیل پتنت، حقوق مالکیت فکری، اسرار تجاری (کلیات و دعاوی) و مشاوره حقوق نرم افزارهای رایانه ای

- تدوین گزارش تحقیقات بازار داخلی

پرداخت بلاعوض بخشی از هزینه‌های تهیه گزارشات تحقیقات بازار داخلی، گزارش مطالعه فرصت و ارائه رایگان مشاوره تحقیقات بازار داخلی

- مالیات و خدمات مالی و اداری

پرداخت بلاعوض بخشی از هزینه‌های انجام خدمات مالی و حسابداری، تهیه نرم‌افزار حسابداری و بهره‌مندی از تخفیف به منظور خدمات حسابرسی و مشاوره

- حقوق کسب و کار

پرداخت بلاعوض بخشی از هزینه‌های تدوین و ویرایش قرارداد داخلی، مشاوره اختلافات قراردادی، مشاوره اسناد تجاری و اسناد رسمی، مشاوره تدوین قراردادها (داخلی، بین‌المللی)، مشاوره حقوق شرکت‌ها و مشاوره قانون کار

خدمات صادراتی

به منظور کمک به توسعه بازار خارجی و صادرات شرکت‌های خلاق، خدمات صادراتی پس از گذراندن ارزیابی آمادگی صادرات به شرکت‌های خلاق ارائه می‌گردد.

- حضور در دوره های آموزشی

حمایت از بخشی از هزینه‌های حضور در دوره های آموزشی بین‌المللی در مراکز آموزشی معتبر

- ارسال نمونه محصول

پرداخت بلاعوض بخشی از هزینه ارسال نمونه تجهیزات و محصولات و بخشی از هزینه حق عضویت در نمایشگاه دائمی به شرکت‌های خلاق صادراتی جهت نمایش در نمایشگاه های دائمی، عرضه به نماینده فروش محلی و مراکز مورد تأیید

- تبلیغات و اطلاع‌رسانی

پرداخت بلاعوض بخشی از هزینه های طراحی و تهیه ابزارهای تبلیغاتی مانند سایت، کاتالوگ، کلیپ در حوزه بین‌الملل

- تحقیقات بازار بین‌المللی

پرداخت بلاعوض بخشی از هزینه های بازاریابی بین‌المللی و گزارش تحقیقات بازار بین‌الملل، مشاوره های رایگان بازاریابی بین‌الملل و تحقیقات بازار بین‌الملل از جمله این خدمات است.

- توسعه بازار بین‌المللی

حمایت از ایجاد زیرساخت و اجرای پروژه پایلوت در کشور هدف صادراتی، خدمات بازاریابی بین‌المللی، حمایت از شرکت در مناقصات بین‌المللی و عضویت در مراکز نوآوری و شتاب‌دهی (داخلی و خارجی)

- حضور مستقل در نمایشگاه‌های خارجی

پرداخت بلاعوض بخشی از هزینه‌های حضور شرکت‌های خلاق در نمایشگاه‌های منتخب خارج از کشور

- مالکیت معنوی (اختراع و نشان تجاری)

پرداخت بلاعوض بخشی از هزینه‌های ثبت محصولات در کشورهای خارجی و ثبت نشان تجاری بین‌الملل

- پذیرش هیئت تجاری

پرداخت بخشی از هزینه‌های پذیرش هیئت‌های تجاری، بازاریابی و سرمایه‌گذاری جهت نمایشگاه‌های مرتبط با محصولات خلاق

- مشاوره تجارت با کشورهای منتخب

ارائه مشاوره و امکان برقراری ارتباط با تجاری که سابقه و تخصص تجارت با برخی کشورها مانند استرالیا، ترکیه، چین، سوریه، هند، آسیای میانه و روسیه، کشورهای آفریقایی و اروپایی، جنوب شرق آسیا و کشورهای عربی خاورمیانه

- پیشخوان مشاوره صادرات و واردات

ارائه مشاوره‌های رایگان در زمینه استراتژی صادرات، اصول مذاکرات و مکاتبات تجاری بین‌الملل، بازاریابی بین‌الملل، بازرگانی بین‌المللی و فرایندهای صادرات، گمرک و حمل و نقل بین‌الملل و نقل و انتقال ارزی

خدمات همکاران حمایتی

دبیرخانه برنامه توسعه زیست بوم واحدهای خلاق، به منظور شبکه سازی و ارائه خدمات گسترده تر توسط مجموعه های متخصص ارائه دهنده خدمات، همکاری هایی را با این مجموعه ها ایجاد نموده تا خدمات آنها با ارائه تخفیفات ویژه به واحدهای خلاق اعطا شود. جهت اطلاع از جزئیات تعرفه ها و میزان حمایت ها به سایت دبیرخانه خلاق مراجعه فرمایید.

– خدمات مالی صندوق پژوهش و فناوری صنایع خلاق

صندوق پژوهش و فناوری
صنایع خلاق

ارائه خدمات مالی اعم از صدور ضمانت نامه، کارگزاری مالی و سرمایه گذاری شرکت ها، تسهیلات، لیزینگ، جذب و معرفی سرمایه گذار، مشارکت در سهام، پروژه یا محصول، مشارکت کوتاه مدت، مشاوره های تجاری سازی، مالی، جذب سرمایه

– مجتمع تخصصی حل اختلاف شرکت های دانش بنیان و نخبگان

ارائه خدمات این مجتمع در چارچوب مقررات قانونی کشور به شرکت های خلاق در زمینه های ذیل:

- اختیارات ماده ۸ قانون در خصوص رسیدگی به درخواست اشخاص، اعم از حقیقی و حقوقی، امکان رسیدگی به اختلافات و ایجاد صلح و سازش در کلیه امور مدنی و حقوقی، کلیه جرائم قابل گذشت و جنبه خصوصی جرائم غیرقابل گذشت
- انعقاد، اعتبار، فسخ، نقض، تفسیر یا اجرای قراردادهای اشخاص حقوقی و حقوقی فعال در حوزه های فناورانه، دانش بنیان و خلاق
- نقض حقوق مالکیت معنوی ناشی از موضوع قرارداد از قبیل اختراع، علامت تجاری، طرح صنعتی، اسرار تجاری، دانش فنی و ....
- قراردادهای قانونی که شرط داوری شورای مذکور در صورت بروز اختلاف در متن آن قید شده باشد یا موضوع اختلاف با رضایت طرفین به شورای حل اختلاف رسیدگی به اختلافات شرکت های دانش بنیان، خلاق و نخبگان ارجاع شود.
- تامین دلیل

- حمایت از تسهیل خدمات و پرداخت های ارزی
- حمایت از معرفی و ترویج شرکت های خلاق
- ارائه خدمات استودیویی، فیلم برداری و تولید محتوا
- ارائه خدمات رپرتاژ آگهی و ابزارهای هوشمند سئو
- ارائه خدمات و ابزار دیجیتال وردپرس
- حمایت از جذب سرمایه طرح های خلاق و نوآور از طریق تأمین مالی جمعی

در پی نامه معاون علمی و فناوری وقت رئیس‌جمهور به رهبر معظم انقلاب اسلامی و درخواست برای همسو شدن سه قوه و نهادهای حاکمیت برای «توسعه صنایع و شرکت‌های خلاق» در جهت تحقق شعار سال ۱۴۰۱ «سال تولید؛ دانش‌بنیان، اشتغال‌آفرین» معظم له در هامش این نامه فرمودند:

«به مسئولان ذیربط در این باره تأکید شود»

